

COMPORAMENTUL UNOR SOIURI DE DAHLIA DIN COLECȚIA GRĂDINII BOTANICE IAȘI

PROFIRA VIDRAȘCU, M. LEOCOV

L'article présente la collection des Dahlias du secteur Ornamental du Jardin Botanique de Iași, collection qui compte 85 variétés.

Il s'agit d'observations concernant le comportement de 18 variétés des Dahlias, cultivées dans les conditions climatiques du Jardin Botanique de Iași et de l'application d'une technologie normale dans la culture des Dahlias.

Les indices biologiques analysés ont conduit à des conclusions édifiantes concernant la culture et l'emploi efficace de chaque variété.

Numărul soiurilor de Dahlia a crescut astăzi considerabil prin eforturile făcute de horticultori în ameliorarea acestor plante din toate punctele de vedere.

Dacă în trecutul îndepărtat în țara noastră se cultivau, în general, dahiile cu inflorescențe de formă decorativă, astăzi gama formelor de dahlii cultivate pentru ornarea grădinilor de flori, parcurilor și apartamentelor s-a îmbogățit mult. La ora actuală, în țara noastră se cultivă între 6- 8 forme, astfel :

1. *Dahlii cu flori simple*, la care antodiile au florile discului tubuloase obișnuit galbene și brodate de un singur rând de flori ligulate mari și totdeauna foarte regulate, în nuanțe vii : alb, galben-auriu, oranj, roșu, carmin, roz-lila, violet sau nuanțe punctate și striate. Această formă de Dahlia prezintă varietăți foarte floribunde de un efect deosebit în masive și platbande, unde pot face contraste de culori.

2. *Dahlii cu flori de anemone*, unde antodiile au florile ligulate, largi și plate, dispuse pe un singur rând la periferie, iar florile discului sint tubuloase sau alveolare cu o creștere anormală, curios laciniată, mai mult sau mai puțin colorate în crem-gălbui sau opus nuanțelor florilor ligulate marginale. Se întrebuințează cu succes în masive, platbande și grupuri izolate.

3. *Dahlii colerette (cu guleras)*. La această clasă cu inflorescențe simple, de formă regulată, împrejurul discului central la baza fiecărei flori ligulate se desfășoară flori mai mici de forma unui guleras, foarte frumos și în general colorat diferit. Sint deosebit de decorative ca flori tăiate și grupuri izolate.

4. *Dahlii pompon*. Grupă cu florile din inflorescență toate ligulate, care se lățește în formă de frunză și se întind plan, acoperindu-se imbricat. Inflorescențe mici, aproape sferice ce nu depășesc în diametru 4- 6 cm. Sint extrem de florifere. Prezintă toate nuanțele dahiilor cu inflorescențe mari. Se pretează pentru masive, grupuri izolate și ca flori tăiate.

5. *Dahlia auriculata* (fagure). Toate florile din inflorescență ligulate, dar foarte scurte, cu marginile corolei închise numai în partea inferioară, la capătul superior prezentând o deschizătură largă rotundă. Inflorescențe mici, apropiate în diametru de Dahliile pompon, în culori foarte diferite. Se pretează pentru masive, grupuri izolate, flori tăiate, confecționarea jerbelor și coroanelor.

6. *Dahlia cactus (tubuloase)*. Toate florile din antodiu devin tubuloase prin faptul că cele două margini ale corolei sînt convolute și se acoperă în toată lungimea lor formînd astfel un tub îngust, fin, mai mult sau mai puțin curbat sau răsucit. Cînd aceste flori tubuloase sînt puțin lățite la vîrf, se presupun a fi varietăți de *cactus hibrid*. Această grupă este foarte apreciată pentru flori tăiate, masive, grupuri izolate și pentru confecționarea jerbelor și coroanelor.

7. *Dahlia decorative*, clasă caracterizată prin inflorescențe, în general de dimensiuni mari, compacte și foarte regulate. Florile din antodii toate ligulate, lățite mult în formă de panglici, uneori întoarse sau buclate. Diametrul inflorescențelor cuprins între 8-22 cm. Din această clasă s-au desprins *dahliile decorative semiduble*, caracterizate prin inflorescențe superbe, unde florile ligulate sînt așezate pe 2-3 sau mai multe rînduri ca în varietățile de bujori. Se folosesc pentru grupuri izolate, decorarea grădinilor țărănești și pentru flori tăiate.

8. *Dahlia cu flori de orchidee* – Grupă de Dahlia foarte originală, cu flori elegante, tije foarte rigide, remarcabile pentru decorarea grădinilor și ca flori tăiate, cu o durată lungă de păstrare în apă (15-18 zile).

Material și metodă de lucru

Sectorul Ornamental al Grădinii Botanice din Iași prezintă 15 colecții de plante ornamentale, printre care se numără și o bogată colecție de Dahlii care cuprinde un număr de 85 (optzeci și cinci) de soiuri. În articolul, de față ne-am propus să urmărim încadrarea celor 85 de soiuri existente în colecție, în grupe după forma inflorescențelor întîlnite astăzi în culturile de Dahlia. La un număr de 25 soiuri de Dahlia aparținînd celor 8 grupe existente în colecție s-au urmărit o serie de indici biologici ca :

 înălțimea medie a tulpinilor (cm) ;
 — diametrul inflorescențelor (cm) ;
 — culoarea ;
 — eficiența folosirii soiurilor luate în studiu. Rezultatele observațiilor efectuate sînt consemnate în tabelul 1.

Specificăm că în Grădina Botanică Iași, înmulțirea tuturor formelor de Dahlia existente în colecție, se face obișnuit prin separarea rădăcinilor tuberizate. Se practică de asemenea divizarea tufelor, efectuarea de butași la soiurile din grupele 2, 3 și 7 (Tab. 1) și foarte rar prin semințe. Toate soiurile din colecție se cultivă în terenuri deschise, bine îngrășate și în general mulcite cu gunoi de grajd.

Concluzii

— Soiurile existente în colecția noastră s-au încadrat după forma inflorescențelor în 8 grupe ;

În grupele 6, 7 și 8 (Tab. 1) predomină soiurile de talie înaltă, față de grupele 1, 2, 3, 4, și 5 unde se întâlnesc în general soiuri de talie medie ;

— Soiurile din grupele 4 și 5 (Tab. 1) au diametrul inflorescențelor cuprins între 5--8 cm ; iar soiurile din grupele 6, 8, au diametrul cuprins între 8- 22 cm.

B I B L I O G R A F I E

1. GRISVARD R. et al., 1967 - *Le bon jardinier, Encyclopedie horticoles*, 152 éd., T. II, Paris, 1132-1136
2. NYÁRÁDY, E.I., 1964 - *Compositae* în Flora R.P.R., T. IX, Ed. Acad. București
3. NICHOLSON G., 1981 - *Dictionnaire pratique d'horticulture et jardinage*, T. II, Marseille, 144-151
4. VATTER, G.R., 1981 - *Vatter ABC*, Köniz
5. VILMORIN-ANDRIEUX, 1909 - *Les Fleurs de pleine terre*, Paris : 339-350
6. * * * 1972, 1985, *Fratelli Ingegnoli*, Milano
7. * * * 1967 - *Vilmorin du jardin*

TABELUL 1

Urmărirea indicilor biologici la soiurile de Dahlia luate în observaţie

Nr. crt.	Grupa în care se încadrează după forma inflorescenţei	Nr. soiuri existente în colecţie	Denumirea soiurilor discutate	Indicii biol. urmăriţi			Eficienţa utilizării lor
				I.t.cm	Ø infl. cm	Culoarea	
1	Infl. simple	4	Sion	80-90	7-8	bicolor	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
			Topmix Rouge	90-100	7-8	roşu catifelat	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
2	Anemone	1	Roulette	90-100	8	lila	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
3	Collerett	1	Grand Dux	80	9	bicolor	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
4	Pompon	5	Effect	80-90	5-7	roşu	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate şi jerbe
			Glob lila	80-100	6-8	lila	În masive şi grupuri izolate fl. tăiate şi jerbe
5	Figure	1	Donatienne	80	5	galbene-oranj	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate şi jerbe
6	Cactus	6	Dentelle de Venise	70-80	12,5	alb	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
			Forrestal	70-80	14	roşu strălucitor	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
			Goldens Glück	120	12	galben	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate
			Manson	70-80	12,8	galben	În masive şi grupuri izolate, fl. tăiate

7	Cactus hibrid	18	Television	70	14	oranj	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Bacchus	70—80	9	roșu	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Furka	100—120	11	alb	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Pipers Pink	60—65	8—9	bicolor	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
8	Decorative	45	Rubin	80	9	rubin	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Contraste	1,10	13	bicolor	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Bacchanal	180—200	22	mov	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Etoile Glory	190	22	roșu	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Arc de Triomphe	160—180	18	galben	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Gerard	110	19	galben	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
			Medaleine	110	16	roz cald	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate
Șarlatan	80	16	oranj	În masive și grupuri izolate, fl. tăiate			